

Sri:
Srimate Ramanujaya Nama:

SRI BHAGAVAD RAMANUJA

**SRI RAMANUJA
VISHVA VIDYA PRATHISTANAM (SRVVP)**

An expression of
SRI BHAGAVAD RAMANUJA FOUNDATION®

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ತಿರುವಾರಾಧನ ಕ್ರಮಮ್

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯೇತ್ಯಾದಿ
ಶ್ರೀ ಯದುಗಿರಿ ಯತಿರಾಜ ಸಂಪತ್ಕುಮಾರ ರಾಮಾನುಜಮುನಿಗಳ
(ಶ್ರೀ ವಿದ್ವಾನ್ ಆಸೂರಿ ಆನಂದಾಳ್ವಾರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳು)

ದ್ವಿತೀಯ ಪಷ್ಕಾಬ್ಧ ಪೂರ್ತಿ ಮಹೋತ್ಸವ ದಿನವಾದ ಶ್ರೀ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ
ಸಂವತ್ಸರದ ಕುಂಭಮಾಸ ಅನೂರಾಧಾ ನಕ್ಷತ್ರ (20-2-1979)
ದಿನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ - 1979

ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ - 2002

ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣ - 2011

ಸಂಪಾದಕರು

ವಿದ್ವಾನ್ ಆಸೂರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ಯಃ

ಬೆಲೆ : 20-00 ರೂ.ಗಳು

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀ ಯದುಗಿರಿ ಯತಿರಾಜ ಮಠಃ
ಮೇಲುಕೋಟೆ, ತಿರುನಾರಾಯಣಪುರ

ಶ್ರೀ ಯದುಗಿರಿ ಯತಿರಾಜ ಸಂಪತ್ತುಮಾರ
ರಾಮಾನುಜ ಜೀಯರ್ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಜನನ ಕಾಲ

ಹಿಲಕ ಸಂ ತುಲಾ ಮೂವನ

10-11-1903

ಆಶ್ರಮ ಸ್ಥಾಪಕ ಕಾಲ:

29-5-1981

ಪರಮ ಪಡೆ 14-4-2005

೧

ಶ್ರೀಃ

ಉಪೋದ್ಘಾತ

ಭಾರತದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಋಷಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ, ಮತ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸು ಹಗುರ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನ ಕೃಪೆ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದೇ ಆರಾಧನೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚುತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕುರಿತು,

ಸಂಸಾರಿಣಾಂ ಹಿ ಭಕ್ತನಾಂ ನಾನಾ ಕರ್ಮರತಾತ್ಮನಾಂ |
ಪುತ್ರದಾರಾದಿಭರಣೇ ನಿತ್ಯಂ ವ್ಯಾಕುಲಚೇತಸಾಂ ||೧೩೬||
ವಿಸ್ತರೇಣಾರ್ಚನೇ ತೇಷಾಂ ಕಥಂ ಸಂಪದ್ಯತೇಚ್ಯುತ |
ಅನರ್ಚನಾತ್ವಯೋದ್ವಿಷ್ಟಫಲಂ ವೈಕಲ್ಯಮುತ್ತಮಂ ||೧೩೭||

ಸಂಸಾರಿಗಳಾದ ನಾವು ಪತ್ತೀ ಪುತ್ರಪಾಲನ, ವ್ಯಾಧಿ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿನ್ನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಫಲವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದೋಷವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ, ಭಗವಂತನು

ಕ್ರಮಯುಕ್ತಂ ಹಿ ಯತ್ಕರ್ಮ ತಚ್ಚ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರೀಂ ನೃಣಾಂ |
ತಸ್ಯಾತ್ಮನ್ನ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಮಥ ವಿಸ್ತೃತಂ ||೧೩೮||
ವಿಹಿತಂ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈಸ್ಸಭೋಗೈರ್ವಾಗ್ಧಿರರ್ಚನಂ |

(ಪೌಷ್ಕರ ಸಂಹಿತಾ ೩೨ ಅಧ್ಯಾಯ)

ಮಾನವನು ತನ್ನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕ್ರಮಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಬಿಡಬಾರದು. ಅವಕಾಶಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೋ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿಯೋ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ ಮತ್ತು ಇತರ ಲಬ್ಧವಾದ ಭೋಗಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಉಪಚಾರಯುಕ್ತವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ಈ ಭಗವದಾರಾಧನೆಯು ಪರಾರ್ಥಯಜನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥಯಜನವೆಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವು. ರಾಜನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಜೆಗಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ಪರಾರ್ಥ ಯಜನವು. ಇದು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಸರ್ವತ್ರ ಬೆಳಕು ನೀಡುವುದು, ಮಾನವನು ತನ್ನ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಮೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೂಜಿಸುವುದು ಸ್ವಾರ್ಥಯಜನವು. ಇದು ಗೃಹದೀಪದಂತೆ ಪರಿಮಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಕು ನೀಡುವುದು.

ಪರಾರ್ಥ ಯಜನದ ವಿಧಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಆಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಆರಾಧನೆಗೆ ದೀಕ್ಷಾದಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪರಿವಾರ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪೂಜೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾದಾದಿ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಡುಕು ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವುಂಟು.

ಸ್ವಾರ್ಥ ಯಜನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಉಪದೇಶಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅರ್ಚನೆಯು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತನಾದ ನಾರಾಯಣನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನಡೆಸಬಹುದು.

ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯಾಚಮನೀಯಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಅರ್ಪಿಸುವ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲೂ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲೂ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹೂವು ತುಲಸಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿದ ನೈವೇದ್ಯ ಫಲಾದಿಗಳಲ್ಲೂ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿ ಆ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲೂ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ತುಂಬುವುದಲ್ಲದೆ ತದ್ವಾರಾ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಆತ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲೇ ಇರುವಾಗ ಆತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಬಾಹ್ಯವಾದ ಆರಾಧನಾದಿಗಳು ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಹೃದಯಸ್ಥನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಅನನ್ಯಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆ ದುಸ್ತರವಾದದ್ದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗಿಗಳು ಬಹಳ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರ್ಚಾರೂಪವನ್ನು

ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿ ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಘರ್ಷಣ ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಆ ಅಗ್ನಿಯು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಭಗವಂತನು ಸರ್ವತ್ರ ಇದ್ದರೂ,

ಸರ್ವತ್ರ ಭೂ ಜಾತಸ್ಯ ಹರಿರಾತ್ಮಾ ಸ್ಥತೋಪಿಸನ್ |

ಮಂತ್ರವೀರಾಚ್ಚ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಾತ್ ಸ್ಥಾಪಕಸ್ಯ ಗುರೋಸ್ತಥಾ |

ಪ್ರತಿಮಾಯಾಂ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಸನ್ನಿಧತ್ತೇ ಹರಿಸ್ವಯಂ ||

(ಪಾದ್ಮ ಸಂಹಿತಾ ಕ್ರಿಯಾ ೨೬)

ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ, ಆರಾಧನಾ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದೆ ಆರಾಧನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಬರವಣಿಗೆಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ೧೦-೧೫ ನಿಮಿಷಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಇಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಪೀಠಿಕೆ

ನಾವು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಭಗವದ್‌ರಾಧನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬರೆಯತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಆರಾಧನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವು. ಆರಾಧನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಅವಶ್ಯಕವಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿತಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವು.

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವಶೇಷಿಯು. ಇತರ ಚಿತ್ ಅಚಿತ್‌ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೆ ಶೇಷರು, ಎಂದರೆ ಅವನ ಅಡಿಯಾಳುಗಳು. ಸ್ವಾಮಿಯಾದವನಿಗಾಗಿ ಸೇವಕನು ಮಾಡುವ ಸೇವೆಯೇ ಕೈಂಕರ್ಯವು. ಅಂದರೆ ಸೇವಕನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಸ್ವಾಮಿಯ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಕೈಂಕರ್ಯವು. ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಕೈಂಕರ್ಯ ನಡೆಸಬೇಕಾದದ್ದು ಮುಖ್ಯವು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಭಗವತ್ಪೇಷತ್ವದಷ್ಟೇ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು ಭಾಗವತಶೇಷತ್ವವು. ಭಾಗವತ ಕೈಂಕರ್ಯದಿಂದ ಭಗವಂತನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರೀತನಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ.

ಭಗವಂತನೊಬ್ಬನೇ ಸ್ವತಂತ್ರನು. ಉಳಿದ ಶೇಷಭೂತರಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪರತಂತ್ರರು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಈ ವಿಧವಾದ ನಂಬಿಕೆಯು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದದ್ದು.

ಯಾವ ಫಲಾಭಿಸಂಧಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆ ಅನುಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕೋರಿ ಕೈಂಕರ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು 'ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಸಕಲವೂ, ನಾನೂ ಸಹ 'ಅವನಿಗಾಗಿ' ಎಂಬ ಸಮರ್ಪಣಭಾವದಿಂದ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪೋದ್ಘಾತದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಪರಾರ್ಥ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಯಜನಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಭಗವಂತನನ್ನು ೧. ಮಂತ್ರಾಸನ ೨. ಸ್ನಾನಾಸನ ೩. ಅಲಂಕಾರಾಸನ ೪. ಭೋಜ್ಯಾಸನ ೫. ಮಂತ್ರಾಸನ (ಪದಾರ್ಥಯಜನದಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಾಸನ) ೬. ಪಠ್ಯಂಕಾಸನ ಅಥವಾ ಶಯನಾಸನ ಎಂಬ ೬ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಜಯ ಮಾಡಿಸಿ ಆಯಾ ಆಸನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಪಚಾರ ನಡೆಸುವುದೇ ಆರಾಧನೆಯು, ಪರಾರ್ಥ ಯಜನದಲ್ಲಿ ಈ ಆರು ಆಸನಗಳಲ್ಲೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಯಜನದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾದರೂ ಈ ಆರು ಆಸನಗಳಲ್ಲೂ ಪೂಜೆ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯ

ಭೇದಗಳಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದುಮುಂದಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ ಈ ಆರು ಆಸನಗಳಲ್ಲಿನ ಉಪಚಾರವು ಸರತ್ತ ಸಮಾನವು.

ಆರಾಧನೆಗಾಗಿ ಇಂಥಹುದೇ ವಸ್ತುಗಳು ಇಂತಹುದೇ ನೈವೇದ್ಯ ಮುಂತಾದವು ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ "ಯದನ್ನಃ ಪುರುಷೋ ಭವತಿ ತದನ್ನಾಸ್ತಸ್ಯ ದೇವತಾಃ" ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನ ದೇವರೂ ಸಹ ಅದೇ ಆಹಾರದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಆಹಾರವನ್ನೇ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಆಹಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು ತಡವಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಆ ವೇಳೆಗೆ ದೊರಕುವ ಹಾಲೋ, ಹಣ್ಣೋ ಏನನ್ನಾದರೂ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು. ನಿತ್ಯವೂ ಹಣ್ಣೇ ಇರಬೇಕು. ಹೂವನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊದಲಾದ ಕಡ್ಡಾಯವಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಬೇಕಾದರೂ ನಡೆಸಬಹುದು. ಎಷ್ಟು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಲಸೀ, ತೀರ್ಥಗಳಿದ್ದರೆ ಆಯಿತು. ಗಂಧ, ಧೂಪ, ದೀಪಗಳನ್ನು ಸೌಕರ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಆರಾಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರೆಗಳ ವಿಷಯವೂ ಹೀಗೆಯೇ. ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದವರು ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನೀಯ, ಶುದ್ಧೋದಕ, ಸ್ನಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ೫ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸೌಕರ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಆದವರು ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ ಆಚಮನಗಳಿಗೆ ೩ ಪಾತ್ರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಸಾಕು. ಅದಕ್ಕೂ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಉಪಚಾರ ನಡೆಸಬಹುದು. ಈ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲದೆ ತಟ್ಟೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು (ಪಟಿಕ) ಮತ್ತು ತೀರ್ಥ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆ ಇಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಪಾತ್ರೆಗಳು ವಿಭವಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ ಮೊದಲಾದ ಲೋಹಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದು.

ಒಂದು ವಸ್ತ್ರ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ವಸ್ತು. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಒಗೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಕರವಸ್ತ್ರದಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಪ್ಲೋತವಸ್ತ್ರ'ವೆಂದು ಹೆಸರು. ಅಭಿಷೇಕವಾದ ನಂತರ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಒರೆಸಲು ಇದು ಬೇಕು. ಇದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಉಟ್ಟು ಹೊದಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒರೆಸಿ ಅಪಚಾರಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಭಗವದಾರಾಧನವು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ, ತೋರಿಕೆಗಾಗಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. "ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಕೈಂಕರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಸರ್ಟ್ವರಲ್ಲ; ಅಜ್ಞಾನ ಪ್ರಮಾದಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು

ಭಗವಂತನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ” ಎಂಬ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಕಾರ್ಯಾಂತರಗಳಿಂದ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಪರಿತಪಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಗೃಹಿಣಿಯು ಅಡಿಗೆಯಾದ ನಂತರ ದೇವ ಮುಂದೆ ದೀಪ ಹತ್ತಿಸಿಟ್ಟು, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿಯೊಂದನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ ತುಂಬಿ ಇಟ್ಟು ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ “ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದಲೂ ಪೂಜೆಯಾದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುವ ಆರಾಧನ ಪ್ರಯೋಗದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಮಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಬಂಧ ದಿವ್ಯಸೂಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಅವರವರ ಸೌಕರ್ಯ ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಯೂ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಂಪ್ರದಾಯ ಭೇದಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಂದಲೋ ಗುರುಗಳಿಂದಲೋ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದಲೋ ತಿಳಿದು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವವರೆಗೆ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ನಡೆಸುವುದು ಅಪಚಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತಿರುವಾರಾಧನ ಪ್ರಯೋಗ

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನಾದವನು ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎದ್ದು ಶೌಚಾದಿಗಳ ನಂತರ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಧೌತವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟು, ಗುರುಪರಂಪರಾ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ, ತಿರುಮಂತ್ರ ದ್ವಯ ಚರಮ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯ ತನಿಯನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಉದ್ವರ್ಗಪಂತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ನಂತರ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಆರಾಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಿಂಡಿ ಚೊಂಬು ಅಥವಾ ಪಾತ್ರೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ ತುಲಸಿಯನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ದೀಪವನ್ನು ಹತ್ತಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು,

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಪ್ರಜಾ ರಾಮ ಪೂರ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ |

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಕರ್ತವ್ಯಂ ದೈವಮಾಹ್ನಿಕಂ ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಗೋವಿಂದ ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಗರುಡಧ್ವಜ |

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಕಮಲಾಕಾಂತ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಮಂಗಳಂ ಕುರು ||

ಎಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾಳತ್ರಯ (ಮೂರಾವರ್ತಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವುದು)ದಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ದೇವರ

ಬಾಗಿಲನ್ನು (ಕೋಯಿಲಾಳ್ವಾರ್, ಮಂದಾಸನ) ತೆಗೆಯಬೇಕು.

(ಇಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಾನುಸಾರ ‘ತಿರುಪಳ್ಳಿಯೆಳುಚ್ಚಿ’ಯನ್ನೂ ‘ನಾಯಕನಾಯ್ ನಿನ್’ ಎಂಬ ಪಾಶುರವನ್ನೂ ಹೇಳಬಹುದು.)

ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಹೂವು ತುಲಸೀ (ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ)ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಭಗವಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ಕೂರ್ಮಾದೀನ್ ದಿವ್ಯಲೋಕಂ ತದನು ಮಣಿಮಯಂ ಮಂಟಪಂ ತತ್ರ ಶೇಷಂ ||

ತಸ್ಮಿನ್ ಧರ್ಮಾಧಿಪೀಠಂ ತದುಪರಿ ಕಮಲಂ ಚಾಮರಗ್ರಾಹಿಣೀಶ್ಚ |

ವಿಷ್ಣುಂ ದೇವೀರ್ವಿಭೂಷಾಯುಧಗಣಮುರಗಂ ಪಾದುಕೇ ವೈನತೇಯಂ |

ಸೇನೇಶಂ ದ್ವಾರಪಾಲಾನ್ ಕುಮುದಮುಖಗಣಾನ್ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಾನ್ ಪ್ರಪದ್ಯೇ |

ಸವ್ಯಂ ಪಾದಂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ಶ್ರಿತದುರಿತಹರಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ಕುಂಚಯಿತ್ವಾ |

ಜಾನುನ್ಯಾದಾಯ ಸವ್ಯೇತರ ಮಿತರಭುಜಂ ವಾಮಭೋಗೇ ನಿಧಾಯ

ಪಶ್ಚಾದ್ವಹುದ್ವಯೇನ ಪ್ರತಿಭಟಶಮನೇ ಧಾರಯನ್ ಶಂಖಚಕ್ರೇ |

ದೇವೀಘೂಷಾದಿ ಜುಷ್ಣೋ ಜನಯತು ಜಗತಾಂ ಶರ್ಮ ವೈಕುಂಠನಾಥಃ |

ಓಂ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ | ಆಚಾರ್ಯ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಮಾರಾಧನಮಂಗೀಕುರುಷ್ವ ಅಥವಾ ಆಚಾರ್ಯರ್ ತಿರುಕ್ಕೈಗಳಾಲೇ ತಿರುವಾರಾಧನಂ ಕಂಡರುಳವೇಣುಂ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ತುಲಸೀ ದಳವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ನಂತರ ಪರಿಕರ ಶುದ್ಧಿ-

ಗಿಂಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ತುಲಸೀ ದಳವನ್ನೂ ಪರಿಮಳವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ.

ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೈಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ,

ಗಂಗೇ ಚ ಯಮುನೇ ಚೈವ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತೇ |

ನರ್ಮದೇ ಸಿಂಧು ಕಾವೇರಿ ಜಲೇಶ್ವಿನ್ ಸನ್ನಿಧಿಂ ಕುರು | ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಿಂಡಿಯಿಂದ ಒಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಲಗೈಯಿನ ಉಂಗುರದ ಬೆರಳಿಗೂ ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳಿಗೂ ನಡುವೆ ಒಂದು ತುಲಸೀ ದಳವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆ ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಣೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಕಾವೇರಿ, ವಿರಜಾ, ಗಂಗಾನದಿಗಳಿಂದ ತೀರ್ಥವು ಬಂದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಉದ್ಧರಣೆಯ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಗಿಂಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನರ್ಧ ತೀರ್ಥದಿಂದ ತನ್ನ ಮೇಲೂ ಪಾತ್ರಗಳು ಸ್ಥಳ

ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ (ದ್ವಯ ಮಂತ್ರ) ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ, ಸಮಸ್ತವೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆರಾಧನಾ ಯೋಗ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಉಳಿದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಗಿಂಡಿಯ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಘ್ಯಾದಿ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ತುಳಸಿ ದಳವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದೊಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದು ಗಿಂಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

೧. ಮಂತ್ರಾಸನ

ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ! ಮಂತ್ರಾಸನಂ ಅಂಗೀಕುರುಷ್ವ | (ಮಂತ್ರಾಸನಂ ಕಂಡರುಳವೇಣುಂ) ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತುಲಸಿ ದಳವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಇದಮರ್ಘ್ಯಂ ಎಂದು ಮೂರು ಸಲ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಮೂರು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಆರ್ಘ್ಯ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ದೇವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು. ನಂತರ ಇದರಂತೆಯೇ ಪಾದ್ಯ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಇದಂಪಾದ್ಯಂ ಎಂದು ಮೂರು ಸಲವೂ. ಇದಮಾಚಮನಂ ಎಂದು ಆಚಮನ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಮೂರು ಸಲವೂ ಉದ್ಧರಣೆಯಿಂದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದು ದೇವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಮಂತ್ರಾಸನ (ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯಾಚಮನಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು).

೨. ಸ್ನಾನಾಸನ

ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ | ಸ್ನಾನಾಸನಂ ಅಂಗೀಕುರುಷ್ವ | (ಸ್ನಾನಾಸನಂ ಕಂಡರುಳವೇಣುಂ) ಎಂದು ಹೇಳಿ ತುಲಸಿದಳವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯ ಆಚಮನೀಯ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು. ಒಂದು ತುಲಸಿ ದಳವನ್ನು ದೇವರ ಮುಖದ ಬಳಿ ತೋರಿಸಿ ದಂತಧಾವನಮಂಗೀ ಕುರುಷ್ವ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ದಳವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು. ನಂತರ ಒಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಆಚಮನ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ಅನಂತರ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಿಗ್ರಹಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ

ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು (ಅಥವಾ ಪಟಿಕದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿಟ್ಟು) ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸ್ನಾನೋದಕ ಪಾತ್ರೆಯ ನೀರಿನಿಂದ (ಆ ಪಾತ್ರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಗಿಂಡಿಯ ತೀರ್ಥದಿಂದ) ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ (ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಅರ್ಪಿಸಿರುವ ಗಂಧಾದಿಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ತೆಗೆದು ಒಂದೊಂದನ್ನಾಗಿ) ಪೋತವಸ್ತದಿಂದ ಒರೆಸಿ ಒಳಗೆ ಇಡುವುದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾಚಮನಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಸ್ನಾನಾಸನವು. ನಂತರ ಧೂಪ ದೀಪವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. (ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತದೊಡನೆ ನೀರಾಟ್ಯಂ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನೂ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬಹುದು).

೩. ಅಲಂಕಾರಾಸನ

ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ! ಅಲಂಕಾರಾಸನಮಂಗೀಕುರುಷ್ವ | (ಅಲಂಕಾರಾಸನಂ ಕಂಡರುಳವೇಣುಂ) ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತುಲಸಿದಳವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯ ಆಚಮನೀಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಅನಂತರ

ಗಂಧದ್ವಾರಾಂ ದುರಾಧರ್ಷಾಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಾಂ ಕರೀಷೀಣೀಂ |

ಈಶ್ವರೀಗಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ತ್ವಾಮಿಹೋಪಹ್ವಯೇ ಶ್ರಿಯಂ ||

ಎಂದು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯೊಡನೆ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಗಂಧವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಧೂರಸಿ ಧೂರ್ದಧೂರ್ದಂತಂ ಧೂರ್ದತಂ, ಯೋಸ್ಮಾನ್ ಧೂರ್ದತಿ ತಂ ||

ಧೂರ್ದಯಂ ವಯಂ ಧೂರ್ದಾಮಃ ತ್ವಂ ದೇವಾನಾಮಸಿ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯೊಡನೆ ಧೂಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು. ಕೆಂಡಕ್ಕೆ ಧೂಪದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಯೂ ಇಡಬಹುದು. ತರುವಾಯ ಬೇಕಾದ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಅನಂತರ ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಋಗ್ವೇದ : ಅಗ್ನಿಮೀಳೇ ಪುರೋಹಿತಂ | ಯಜ್ಞಸ್ಯ ದೇವಮೃತ್ವಿಜಂ | ಹೋತಾರಂ ರತ್ನಧಾತಮಂ ||

ಯಜುರ್ದೇವ : ಇಷೇರ್ತ್ವೋರ್ಜೇತ್ವಾ ವಾಯವಸ್ಥೋಪಾಯವಸ್ಥ ದೇವೋವಸ್ತ ವಿತಾ ಪ್ರಾರ್ಪಯತು ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಾಯ ಕರ್ಮಣೇ |

ಸಾಮವೇದ : ಅಗ್ನಿ ಆಯಾಹಿ ವೀತಯೇ ಗೃಣಾನೋ ಹವ್ಯ ದಾತಯೇ | ನಿಹೋತಾ ಸತ್ತ್ವಿ ಬರ್ಹಿಷಿ ||

ಅಥರ್ವಣ ವೇದ : ಶಂ ನೋ ದೇವೀ ರಭಿಷ್ಠಯ ಆಪೋ ಭವಂತು ಪೀತಯೇ! ಶಂ ಯೋರಭಿ ಸ್ರವಂತು ನಃ ||

ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ : ಅಧಕರ್ಮಾಣ್ಯಾಚಾರಾದ್ಯಾನಿ ಗೃಹ್ಯಂತೇ । ಉದಗಯನಪೂರ್ವಪಕ್ಷಾಃ
ಮುಕ್ತಾಹೇಷು ಕಾರ್ಯಾಣಿ । ಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ।

ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ : 'ಇಯಂ ಸೀತಾ' 'ತಂದೃಷ್ಟ್ವಾ' 'ಇಚ್ಛಾಮೋಹಿ' 'ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ'
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ನೋಡಿ)

ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಂಧ : ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಾಶುರ
(ಪದ್ಯ)

ಪುರಾಣ : ತಾಸಾಮಾವಿರಭೂಚೈರಿಃ ಸ್ತಯಮಾನ ಮುಖಾಂಬುಜಃ ॥
ಪೀತಾಂಬರಧಸ್ತಗ್ವೀ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನೃಥಃ ।

ಭಗವದ್ಗೀತೆ : ಕಿರೀಟನಂ ಗದಿನಂ ಚಕ್ರೀಂ ಚ
ತೇಜೋರಾಶಿಂ ಸರ್ವತೋ ದೀಪ್ತಿಮಂತಂ ।
ಪಶ್ಯಾಮಿ ತ್ವಾಂದುರ್ನಿರೀಕ್ಷಂ ಸಮಂತಾತ್
ದೀಪ್ತಾನಲಾರ್ಕದ್ಯುತಿಮಪ್ರಮೇಯಂ ॥

ಸ್ತೋತ್ರರತ್ನ : 'ಕದಾಪುನಃ' 'ಅಪರಾಧ ಸಹಸ್ರ' 'ಅಕ್ರತ್ಯಮ' (ಪರಿಶಿಷ್ಟ). ಒಂದು
ಶ್ಲೋಕ.

ಶ್ರೀ ಭಾಷ್ಯ : ಅಖಿಲಭುವನಜನ್ಮಸ್ಥೇಮಭಂಗಾದಿಲೇಲೇ ।
ವಿನತವಿವಿಧಭೂತವ್ರಾತರಕ್ಷೈ ಕದೀಕ್ಷೇ ।
ಶ್ರುತಿಶಿರಸಿ ವಿದೀಪ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸೇ ।
ಭವತು ಮಮ ಪರಸ್ಮಿನ್ ಶೇಮುಷೀ ಭಕ್ತಿರೂಪಾ ।

ಯತಿರಾಜ ವಿಂಶತಿ : ಶ್ರೀ ಮಾದವಾಂಘ್ರಿಜಲಜದ್ವಯನಿತ್ಯಸೇವಾ ।
ಪ್ರೇಮಾವಿಲಾಶಯ ಪರಾಂಕುಶಪಾದಭಕ್ತಂ ॥
ಕಾಮಾದಿದೋಷಹರಮಾತ್ಮಪದಾಶ್ರಿತಾನಾಂ ।
ರಾಮಾನುಜಂ ಯತಿಪತಿಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥

ತರುವಾಯ ಅರ್ಚನೆ :-

೧. ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ ೨. ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ೩. ಮಾಧವಾಯ
ನಮಃ ೪. ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ ೫. ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ ೬. ಮಧುಸೂದನಾಯ
ನಮಃ ೭. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ ೮. ವಾಮನಾಯ ನಮಃ ೯. ಶ್ರೀಧರಾಯ
ನಮಃ ೧೦. ಹೃಷೀಕೇಶಾಯ ನಮಃ ೧೧. ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ ೧೨.
ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ

(ಅವಕಾಶವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ)

೧೩. ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ ೧೪. ಸಂಕರ್ಷಣಾಯನಮಃ ೧೫.
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ ೧೬. ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ ೧೭. ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ
ನಮಃ ೧೮. ಅಧೋಕ್ಷಜಾಯ ನಮಃ ೧೯. ನೃಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ ೨೦. ಅಚ್ಯುತಾಯ
ನಮಃ ೨೧. ಜನಾರ್ದನಾಯ ನಮಃ ೨೨. ಉಪೇಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ೨೩.
ಹರಯೇ ನಮಃ ೨೪. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ

ಇನ್ನೂ ಸೌಕರ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ

ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತನಾಮಾವಳಿಯನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದು. ಬಿಡಿ
ಹೂವು ಅಥವಾ ತುಲಸೀ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಅಲಂಕಾರಾಸನ ಮುಗಿಯಿತು.

೪. ಭೋಜ್ಯಾಸನ

ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ
ನಮಃ । ಭೋಜ್ಯಾಸನಮಂಗೀಕುರುಷ್ವ । (ಭೋಜ್ಯಾಸನಂ ಕಂಡರುಳವೇಣುಂ) ಎಂದು
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತುಲಸೀ ದಳವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು. ಆಘ್ಯ ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನೀಯ
ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ದೇವರ ಮುಂದಿನ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಎಂದು ಹೇಳಿ
ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ ಪೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ನಿವೇದನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು
ಆಚಮನೋದಕದಿಂದ ಉದ್ಧರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಂ
ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸುವಃ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಪೋಕ್ಷಿಸಿ "ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನ
ಪರಿಷಿಂಚಾಮಿ" ಎಂದು ಪರಿಷೇಚನ ಮಾಡಿ 'ಅಮೃತೋಪಸ್ತರಣಮಸಿ' ಎಂದು
ಉದ್ಧರಣೆಯ ತೀರ್ಥವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು ನಂತರ
ಪ್ರಾಣಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಅಪಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ವ್ಯಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಉದಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ,
ಸಮಾನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ, ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಸ್ವಾಹಾ, ಶ್ರೀಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ ಎಂದು
(ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಆಚಮನ
ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ದೇವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು) ನಂತರ
ಭಗವಂತನು ಮಧುಪರ್ಕ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಒಂದು
ಉದ್ಧರಣೆ ಶುದ್ಧೋದಕವನ್ನು ಪಾನೀಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ಅಮೃತಾಪಿಠಾನಮಸಿ ಎಂದು (ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು
ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಆಚಮನ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ದೇವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ
ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು) ಆಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯ, ಆಚಮನೀಯ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ನಂತರ
ನೈವೇದ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು. ಇದು ಭೋಜ್ಯಾಸನ.

೫. ಮಂತ್ರಾಸನ (ಪುನಃ)

ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ! ಮಂತ್ರಾಸನಮಂಗೀಕುರುಷ್ವ (ಮಂತ್ರಾಸನಂ ಕಂಡರುಳವೇಣುಂ) ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆಘ್ರೇ, ಪಾದ್ಯಾಚಮನೀಯ ಕೊಡುವುದು, ಅಲಂಕರಿಸುವುದು. ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೂ ತಾಂಬೂಲವನ್ನೂ (ತೊಟ್ಟು ಜಿಗಟಿ) ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಭಗವಂತನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಂತೆ ಭಾವಿಸುವುದು. ನಂತರ, ಕರ್ಪೂರವೋ, ತುಪ್ಪದ ಬತ್ತಿಯೋ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು,

ತದ್ವಿಷ್ಟೋಃ ಪರಮಂ ಪದಗಂ ಸದಾ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸೂರಯಃ! ದಿವೀವ ಚಕ್ಷುರಾತತಂ ತದದ್ವಿಪ್ರಾಸೋ ವಿಪನ್ಯವೋ ಜಾಗ್ಯವಾಗ್ಂ ಸಸ್ವಮಿಂಧತೇ |

ವಿಷ್ಟೋರೈಶ್ವರಮಂ ಪದಂ |

ಪರ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾ ಅನಂತರಾಯಾಯ ಸರ್ವಸ್ತೋಮೋತಿರಾತ್ರ ಉತ್ತಮ ಮಹರ್ಭವತಿ ಸರ್ವಸ್ಯಾಪ್ತೈ ಸರ್ವಸ್ತು ಜಿತ್ವೈ ಸರ್ವಮೇವ ತೇನಾಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಂ ಜಯತಿ || ಎಂದು ಮೂರಾವರ್ತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗುವುದು.

ಶ್ರೀಯಃ ಕಾಂತಾಯ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಯೇ ನಿಧಯೇರ್ಥಿನಾಂ |

ಶ್ರೀವೇಂಕಟನಿವಾಸಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಮಂಗಳಾಶಾಸನಪಠ್ಯಃ ಮದಾಚಾರ್ಯ ಪುರೋಗಮೈಃ |

ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಪೂರೈರಾಚಾರ್ಯಃ ಸತ್ಕತಾಯಾಸ್ತು ಮಂಗಳಂ ||

ನಾರಾಯಣಾಚಲೋತ್ತಂಗಶೃಂಗಶೃಂಗಾರಮೂರ್ತಯೇ |

ರಾಮಾನುಜಾರ್ಯಪುತ್ರಾಯ ಸಂಪತ್ಪುತ್ರಾಯ ಮಂಗಳಂ ||

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಆರತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟು

ಶಾಸ್ತ್ರಮುರೈ ನಡೆಸುವುದು. (ತುಲಸಿಯಿಂದ ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಾ)

.. ಶಿತ್ತಂ ಶಿರುಕಾಲೇ ಎಂಬಾವಾಯ್

.. ವಂಗಕ್ಕಡಲ್ ಕಡೈಂದ ಎಂಬಾವಾಯ್

.. ಪಲ್ಲಾಂಡು ತಿರುಕ್ಕಾಪ್ಪು

.. ಅಡಿಯೋಮೋಡುಂ ಪಲ್ಲಾಂಡೇ || ಎಂದು ಹೇಳಿ

ಸರ್ವದೇಶದಶಾಕಾಲೇಷ್ಟವ್ಯಾಹತ ಪರಾಕ್ರಮಾ |

ರಾಮಾನುಜಾರ್ಯ ದಿವ್ಯಾಚ್ಛಾ ವರ್ಧತಾಮಭಿವರ್ಧತಾಂ ||

ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯದಿವ್ಯಾಚ್ಛಾ ಪ್ರತಿವಾಸರಮುಜ್ಜಲಾ ||

ದಿಗಂತವ್ಯಾಪಿನೀ ಭೂಯತ್ಸಾಹಿ ಲೋಕಹಿತೈಷಿಣೀ ||

ಶ್ರೀಮನ್ ಶ್ರೀರಂಗ ಶ್ರೀಯಮನುಪದ್ರವಾಮನುದಿನಂ ಸಂವರ್ಧಯ

ಶ್ರೀಮನ್ ಶ್ರೀರಂಗ ಶ್ರೀಯಮನುಪದ್ರವಾಮನುದಿನಂ ಸಂವರ್ಧಯ

ನಮಃ ಶ್ರೀಶೈಲನಾಥಾಯ ಕುನ್ದಿನಗರಜನ್ಮನೇ |

ಪ್ರಸಾದಲಬ್ಧ ಪರಮಪ್ರಾಪ್ಯ ಕೈಂಕರ್ಯಶಾಲಿನೇ |

ಶ್ರೀಶೈಲೇಶ ದಯಾಪಾತ್ರಂ ಧೀಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಾರ್ಣವಂ |

ಯತೀಂದ್ರಪ್ರವಣಂ ವಂದೇ ರಮ್ಯಜಾಮಾತರಂ ಮುನಿಂ |

ಇನ್ನು ಒರುನೂವಿತ್ತಾಂಡಿರುಂ (ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ) ಎಂಬವರೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕಿರುವ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಇದು ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ತೀರ್ಥವಾಯಿತು. (ಇದರಿಂದ ೩ ಉದ್ಧರಣೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಪಟಿಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು) ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೀರ್ಥ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾನೂ ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಾಗೇ ಅರ್ಚನೆಯಾಗಿರುವ ತುಲಸೀ ದಳಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಮಂತ್ರಾಸನವು.

೬. ಶಯನಾಸನ (ಪರೈಂಕಾಸನ)

ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಯೇ ಶ್ರೀಮತೇ

ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ ಶಯನಾಸನಮಂಗೀಕುರುಷ್ವ |

(ಶಯನಾಸನಂ ಕಂಡರುಳವೇಣುಂ) ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಒಂದು ತುಲಸೀ ದಳವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಕೋವಿಲಾಳ್ವಾರ್‌ನಲ್ಲಿ

ಭಗವಂತನು ಪರೈಂಕದಲ್ಲಿ ಶಯನಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ದಾರಾನ್ ಪುತ್ರಾನ್ ಬಂಧೂನ್ ಸಖೀನ್ ಸ್ತಭಾ |

ರತ್ನಾನಿ ಧನಧಾನ್ಯಾನಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿಚ ಧನಿ ಚ |

ಸರ್ವಧರ್ಮಾಂಶ್ಚ ಸಂತ್ಯಜ್ಯ ಸರ್ವಕಾಮಾಂಶ್ಚ ಸಾಕ್ಷರಾನ್ |

ಲೋಕವಿಕ್ರಾಂತ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ತೇವ್ರಜಿ ವಿಭೋ ||

ಪಿತಾಸಿ ಲೋಕಸ್ಯ ಚರಾಚರಸ್ಯ ತ್ವಮಸ್ಯ ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ಗುರುರ್ಗರೀಯಾನ್

ನತ್ವತ್ಸಮೋಸ್ತ್ಯಭ್ಯಧಿಕಃ ಕುತೋನ್ಮೋ ||

ಲೋಕತ್ರಯೇಷ್ಯಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾವ | ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಣಮ್ಯ ಪ್ರಣಿಧಾಯ ಕಾಯಂ ||

ಪ್ರಸಾದಯೇ ತ್ವಾಮಹಮೀಶಮೀಡ್ಯಂ | ಪಿತೇವ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಖೇವ ಸಖ್ಯುಃ ||

ಪ್ರಿಯಃ ಪ್ರಿಯಾಯಾರ್ಹಸಿ ದೇವಸೋಡುಂ ||

ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ್ಃ ಅನಾದಿಕಾಲಪ್ರವೃತ್ತಾನಂತಾಕೃತ್ಯಕರಣ ಕೃತ್ಯಾಕರಣ-
ಭಗವದಪಚಾರ-ಭಾಗವತಾಪಚಾರ-ಅಸಹ್ಯಾಪಚಾರ ರೂಪ-ನಾನಾ ವಿಧಾನಂತಾಪ
ಚಾರಾನ್ ಆರಬ್ಧಕಾರ್ಯಾನ್ - ಅನಾರಬ್ಧಕಾರ್ಯಾನ್ ಕೃತಾನ್ - ಕ್ರಿಯಾಮಾಣಾನ್ -
ಕರಿಷ್ಯಮಾಣಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನಶೇಷತಃ ಕ್ಷಮಸ್ವ - ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ
ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುವುದು

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈವಾ |
ಬುಧ್ಯಾತ್ಮನಾ ವಾ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಸ್ವಭಾವಾತ್ |
ಕರೋಮಿಯದ್ಯತ್ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈ
ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ
ಯದಕ್ಷರ ಪದಭ್ರಷ್ಟಂ ಮಾತ್ರಾಹೀನಂ ತು ನಮೋಸ್ತು ತೇ ||

|| ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಹರಿಃ ಓಂ ||

ವಿವರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು

ವಿವರವಾದ ಕ್ರಮವು ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮೇಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ
ಹರದಿರುವಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಆಸನ ಮತ್ತು ಅದೇ ಕ್ರಮದಿಂದಲೇ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವುದು.
ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವುದು. ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ
ಸೇರಿರುವ ಭಗವಂತನ ಆರಾಧನೆ. ಈಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆರಾಧಿಸುವ ಕ್ರಮ ವಿವರವಾಗಿ
ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ಹೇಳಿ ದೇವರಿಗೆ ತುಲಸಿ ಹೂವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯ ಆಚಮನೀಯಗಳನ್ನು
ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಆಯಾ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರಾಯ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಿಯೇ
“ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ” ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ.

“ಸರ್ವಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ | ಮಂತ್ರಾಸನತ್ತಿಲೇ
ಎಳಂದರುಳಿರುಕ್ಕವೇಣುಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತುಳಸಿ ಸಮರ್ಪಣೆ ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯ
ಆಚಮನೀಯ ಕೊಡುವುದು.

ಅಂತೆಯೇ	..	ಶ್ರೀ ಭೂನೀಳಾದಿಭ್ಯೋ ನಮಃ	..	..
..	..	ಶ್ರೀ ಭೂನೀಳಾದಿಭ್ಯೋ ನಮಃ	..	..
..	..	ಅನಂತ ಗರುಡ ವಿಷ್ಣುಕ್ಷೇನಾದಿಭ್ಯೋ ನಮಃ	..	..
..	..	ಪರಾಂಕುಶ, ಪರಕಾಲ, ಯತಿವರ,	..	..

ವರವರಮುನ್ಯಾದಿಭ್ಯೋ ನಮಃ

ಅನಂತರ

ಸ್ನಾನಾಸನದಲ್ಲಿ ದಂತಧಾವನವಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುವುದು
ರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದಂತೆ ಧೂಪದೀಪಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೋರಿಸುವುದು.

ಭೋಜ್ಯಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಧುಪರ್ಕವೆಂಬುದು ದೇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ದೇವರಿಗೆ ಮತ್ತು
ಇತರರಿಗೆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು.

ಸರ್ವಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹಾಯ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ “ಸ್ನಾನಾಸನತ್ತಿಲೇ
ಎಳಂದರುಳಿರುಕ್ಕವೇಣುಂ” ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯ ಆಚಮನೀಯ, ಹೀಗೆಯೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ಎಲ್ಲಾ ಆಸನದಲ್ಲೂ ಎಳಂದರುಳಿರುಕ್ಕವೇಣುಂ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ತುಳಸಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯ ಆಚಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಯಮಗಳು

೧. ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಗ್ರಹವಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ
ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೃಷ್ಣ ವಿಗ್ರಹವಾದರೂ ಸಾಕು. ಮತ್ತು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು
ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವಿರಬೇಕು.

೨. ವಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವಿದ್ದರೂ ಆಗಬಹುದು.

೩. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಂದು ಆಗಬಹುದು. ೨ ಮತ್ತು ವಿಷಮ
ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳು ಕೂಡದು. ಇರಡು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವಿರಬಾರದು. ೪,
೬, ೮, ಈ ರೀತಿ ಸಮಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದು.

೪. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ವದನ ಚಕ್ರವಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ
ವದನವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

೫. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಆವಾಹನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅಭಿಷೇಕದಿಂದ
ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

೬. ಶಿಲಾದಾರು ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಆರಾಧನೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ
ಶಯನವಿಗ್ರಹ (ರಂಗನಾಥ) ಮತ್ತು ಮೃಣ್ಮಯ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಪೂಜಿಸಬಾರದು.

೭. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚತುರ್ಭುಜ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮೂರ್ತಿಯು ಗೃಹಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವು.

೮. ವಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪೀಠವೂ ಸೇರಿ ಒಂಭತ್ತು ಅಂಗುಲವನ್ನು ಮೀರಿ
ಎತ್ತರವಿರಬಾರದು. ಆದರೆ ಪಟಾದಿ ಚಿತ್ರವಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು.
(ಜಯಾಖ್ಯ ಸಂ. ೨೦-೮)

೯. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಎಲ್ಲರೂ
ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ.

೧೦. ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪವನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಟ್ಟು ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

೧೧. ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯದಂತೆಯೇ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ವೇಳೆ ತತ್ತದ್ದಿಶಿಷ್ಟ ದೇವರುಗಳ ಜನ್ಮದಿನದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೧೨. ಗ್ರಹಣ ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅಶೌಚ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು.

ದೇವರಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಗಿಂಡಿ ಅಥವಾ ಬಟ್ಟಲು, ಪಂಚಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಾವು ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ದೇವರದು ದೇವರಿಗಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು.

ಗೃಹದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ, ಭಾರತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನಿಡಬಾರದು. ದುಷ್ಟ ಪಶು, ಪಕ್ಷಿ ಚಿತ್ರ, ಆಕ್ರಂದನ ಚಿತ್ರ, ಆನಂಬರ ಚಿತ್ರವನ್ನಿಡಬಾರದು. ಯುದ್ಧ, ಸ್ಮಶಾನ ಕರುಣಾಜನಕವಾದದ್ದು. ಮೃತ, ದುಃಖ, ಆರ್ತ, ಕುಸ್ಥಿತ, ಅಮಂಗಲಕರವಾದದ್ದು ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನಿಡಬಾರದು. ಸಂಗ್ರಾಮ, ದೇವಾಸುರ ಕಥಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಚಿತ್ರ, ನಗ್ರ, ಋಷಿ ಲೇಲಿ ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಇಡಬಾರದು.

ವಿಶೇಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ ಜಯಂತಿ, ಶ್ರೀ ರಾಮನವಮಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ, ಆಚಾರ್ಯ ತಿರುನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಆರಾಧನೆ ವಿಶೇಷವೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಮಹಾಮಂಗಳಾರತಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ದೇವರ ಆಚಾರ್ಯರ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತ್ಯ, ಭೋಜ್ಯ, ಪಾಯಸಾದಿಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸುವುದು.

ನೃಸಿಂಹ ಜಯಂತಿ ದಿನ - ಈ ದಿನ ಎರಿಯಪ್ಪ ನಿವೇದಿಸುವುದು.

ಅನುಸಂಧಾನ ಶ್ಲೋಕ -

ವೃಷಭೇ ಸ್ವಾತಿ ನಕ್ಷತ್ರೇ ಚತುರ್ದಶ್ಯಾಂ ಶುಭೇದಿನೇ |

ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲೇನ ಸಂಯುಕ್ತೇ ಸ್ತಂಭೋದ್ಭೂತೋ ನೃಕೇಸರಿ |

ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿ ದಿನ ರಾಮಾವತಾರವನ್ನು ಓದುವುದು. ಪಾನಕ, ಕೋಸಂಬರಿ ನಿವೇದನ, ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕ

ಚೈತ್ರಮಾಸೇ ಸಿತೇವೃಕ್ಷೇ ನವಮ್ಯಾಂ ಚ ಪುನರ್ವಸೌ |

ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಕರ್ಕಟೇ ಲಗ್ನೇ ಜಾತೋರಾಮಂ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ |

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜಯಂತಿ ದಿವಸ -

ಈ ದಿನ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಉಪವಾಸವಿರಬೇಕು. ದಿನ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ಓದಿ ಚಪ್ಪುಲ್ಯಾದಿ ಪಂಚಭಕ್ಷ ಪರಮಾನ್ನವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ನಿವೇದಿಸುವುದು.

ಸಿಂಹಮಾಸೇಸಿತೇಪಕ್ಷೇ ರೋಹಿಣ್ಯಾಮಷ್ಟಮೀ ತಿಥೌ |

ಚರಮಾರ್ಥ ಪ್ರದಾತಾರಂ ಕೃಷ್ಣಂವಂದೇ ಜಗದ್ಗುರುಂ |

ತತೋಖಿಲ ಜಗತ್ಪದ್ಮಬೋಧಾಯಾಚ್ಯುತಭಾನುನಾ |

ದೇವಕೀ ಪೂರ್ವಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ಆವಿರ್ಭೂತಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ |

ಜಾತಃ ಕಂಸವದಾರ್ಥಾಯ ಭೂಭಾರೋದ್ಧರಣಾಯಚ |

ಕೌರವಾಣಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ದೈತ್ಯಾಣಾಂ ವಿಧನಾಯ ಚ |

ಪಾಂಡವಾಣಾಂ ಹಿತಾರ್ಥಾಯ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನಾಯ ಚ |

ಗೃಹಕಾಘ್ನಂ ಮಮಾದತ್ತಂ ದೇವಕ್ಯಾ ಸಹಿತೋಹರೇ |

ಇತಿ ದೇವಕೀ ಸಹಿತಾಯ ಕೃಷ್ಣಾಯೇದಮರ್ಘ್ಯಂ ||

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಂಪತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಮಸ್ತೇ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಪತೇ |

ನಮಸ್ತೇ ರೋಹಿಣೀಕಾಂತ ಸುಧಾಕುಂಭ ನಮೋಸ್ತು ತೇ |

ಕ್ಷೀರೋದಾರ್ಣವ ಸಂಭೂತ ಅತ್ರಿನೇತ್ರ ಸಮುದ್ರವ |

ಗೃಹಾಕಾಘ್ನಂ ಶಿಶಾಂಕೇದಂ ರೋಹಿಣ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ಮಮ |

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ತಿರುನಕ್ಷತ್ರ ದಿವಸ ಹೋಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಾಯಸ ನಿವೇದಿಸುವುದು.

ಮೇಷಾಧ್ರ ಸಂಭವಂ ವಿಷ್ಣೋ ದರ್ಶನ ಸ್ಥಾಪನೋತ್ಸುಕಂ |

ತುಣ್ಣೀರ ಮಂಡಲೇ ಶೇಷಮೂರ್ತಿಂ ರಾಮಾನುಜಂ ಭಜೇ |

ವರಾಹ ಜಯಂತಿ - ಈ ದಿನ ಮುಸ್ತಾಪಚೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ನಿವೇದಿಸುವುದು.

ಸ್ಥಿತೇದುನಸಿ ಸುಸ್ವಸ್ಥೇ ಶರೀರೇ ಸತಿ ಯೋ ನರಃ |

ಧಾತುಸಾವ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೇ ಸ್ಮರ್ತಾ ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಚ ಮಾಮಜಂ |

ತತಸ್ತಂಮ್ರಿಯ ಮಾಣಂ ತು ಕಾಷ್ಠಪಾಷಾಣ ಸನ್ನಿಭಂ |

ಅಹಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ಮದ್ಭಕ್ತಂ ನಯಾಮಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ |

ಸ್ವಾಚಾರ್ಯರ ತಿರುನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ -

ಹೋಳಿಗೆ ಪಾಯಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿವೇದಿಸುವುದು. ಅವರ ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳುವುದು.

೨೨ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
 ಯುಕನಾಯ್ ನಿನ್ನ ನಂದಗೋಪನುಡೈಯ
 ಲೆಯಿಲ್ ಕಾಪ್ಪಾನೇ |
 ಡಿತ್ತೋನ್ನುಂ ತೋರಣ.
 ಶಲ್ ಕಾಪ್ಪಾನೇ ! ಮಣಿಕ್ಕದವಂತಾಳ್ ತಿರುವಾಯ್
 ರುರ್ ಶಿರುಮಿಯರೋಮುಕ್ಕ ಅರೈಪರೈ
 ಯನ್ ಮಣಿವಣ್ಣನ್ ನೆನ್ನಲೇವಾಯ್ ನೇರ್‌ನ್ನಾನ್
 ಯೋಮಾಯ್‌ವಂದೋ ತುಯಿಲೆಳಪ್ಪಾಡುವಾನ್
 ಯಾಲ್ ಮುನ್ನಮುನ್ನಂ ಮಾತ್ತಾದೇ ಅಮ್ಮಾ ನೀ
 ಶನಿಲೈಕ್ಕದವಂ ನೀಕ್ಕ, ಏಲೋರ್ ! ಎಂಬಾವಾಯ್ ||೧೬||

-ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ-

೨೩ ಯಣ
 ಯುಂ ಸೀತಾ ಮಮ ಸುತಾ ಸಹಧರ್ಮಚರೀ ತವ |
 ತೀಚ್ಚ ಚೈನಾಂ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪಾಣಿಂ ಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಪಾಣಿನಾ ||
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶತ್ರು ಹಂತಾರಂ ಮಹರ್ಷಿಣಾಂ ಸುಖಾವಹಂ
 ಸೂವ ಹೃಷ್ಟಾ ವೈದೇಹೀ ಭರ್ತಾರಂ ಪರಿಷ್ವಜೇ ||
 ವ್ಯಪಿಂಚನ್ನರವ್ಯಾಘ್ರಂ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಸುಗಂಧಿನಾ |
 ಲೇನ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ವಸವೋ ವಾಸವಂ ಯಥಾ ||
 ರೂಂದಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧದ ಒಂದು ಪಾಶುರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

೨೪ ರತ್ನ :- ಕದಾ ಪುನಶ್ಚಂಖರಥಾಂಗಕಲ್ಪಕ
 ಧ್ವಜಾರವಿಂದಾಂಕುಶವಜ್ರಲಾಂಭನಂ ||
 ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ತ್ವಚ್ಚರಣಾಂಬುಜ ದ್ವಯಂ
 ಮದೀಯ ಮೂರ್ಧಾನಮಲಂಕರಿಷ್ಯತಿ ||
 ಅಪರಾಧ ಸಹಸ್ರಭಾಜನಂ |
 ಪತಿತಂ ಭೀಮಭವಾರ್ಣವೋದರೇ |
 ಆಗತಿಂ ಶರಣಾಗತಂ ಹರೇ |
 ಕೃಪಯಾ ಕೇವಲಮಾತ್ಮಸಾತ್ಕಾರು ||

ಶಾತ್ರುಮೇ ರೈ ಮಹಾಮಂಗಲಾರತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ

ಶಿತ್ತಂ ಶಿರುಕಾಲೇ ವಸ್ತುನ್ನೈ ಚ್ಚೇವಿತ್ತ, ಉನ್
 ಪೊತ ಮರೈ ಅಡಿಯೇ ಪೋತ್ತುಂ ಪೊರುಳ್ ಕೇಳಾಯ್
 ಪೆತ್ತಂ ಮೇಯ್‌ತ್ತುಣ್ಣಂ ಕುಲತ್ತಿಲ್ ಪಿರನ್ನು ನೀ
 ಕುತ್ತೇ ಕಿಲ್ ಎಂಗಳೈ ಕೊಳ್ಳಾಮಲ್‌ಪೋಹಾದು
 ಇತ್ತೈ ಪ್ಪುರೈಕೊಳ್ಳಾನ್ ಅನ್ನಾಕಾಣ್ ಕೋವಿಂದಾ |
 ಎತ್ತೈ ೨೦ ಏಳೇಳು ಪಿರವಿಕ್ಕುಂ, ಉನ್ನನ್ನೋಡು
 ಉತ್ತೇ ಮೇ ಯಾವೋಂ ಉನಕ್ಕೇ ನಾಂ ಆಲ್‌ಚ್ಚೆವವೋಂ
 ಮತ್ತ: ೦ ಕಾಮಂಗಳ್ ಮಾತ್, ಏಲೋರ್! ಎಂಬಾವಾಯ್ ||
 ವಂಗ ಕ್ಕಡಲ್ ಕಡೈನ್ದ ಮಾದವನೈ ಕೇಶವನೈ
 ತಿಂಗ ಸ್ ತಿರುಮುಹತ್ ಚ್ಚೇಯಿಳ್ಳೆಯಾರ್ ಶೆನ್ನಿರೈಂಜಿ
 ಅಂಗ ಪ್ಪುರೈಕೊಣ್ಣ ವಾರ್ತೈ, ಅಣಿಪುದುವೈ,
 ಪೈಂ ಮಲತ್ತಾಣ್ ತೆರಿಯಲ್ ಪಟ್ಟರ್‌ಪಿರಾನ್ ಕೋದೈಶೊನ್ನ
 ಶಂಕ ಮಿಳ್‌ಮಾಲೈ ಮುಪ್ಪದುಂ ತಪ್ಪಾಮೇ
 ಇಂ ಪ್ಪುರಿಶುರೈಪ್ಪಾರ್ ಈರಿರಣ್ ಮಾಲ್‌ವರೈತ್ತೋಳ್
 ಶಂಗ ಕ್ ತಿರುಮುಹತ್ ಚ್ಚಿಲ್ಲತ್ತಿರುಮಾಲಾಲ್
 ಎಂ ೨೦ ತಿರುವರುಳ್ ಪೆತ್ ಇನ್ನುರುವರ್ ! ಎಂಬಾವಾಯ್ ||೨೦||

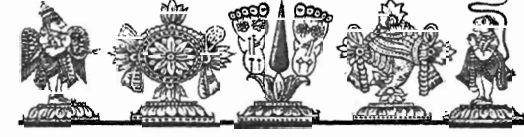
ಶ್ರೀಶ ಲೇಶ ದಯಾಪಾತ್ರಂ ಧೀಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಗುಣಾರ್ಣವಮ್ |
 ಯ. ಲೆನ್ದ ಪ್ರವಣಂ ವನ್ನೇ ರಮ್ಯಜಾಮಾತರಂ ಮುನಿಂ |
 ವಾ ತಿರುವಾಯ್ಕೊಳಿಪಿಳ್ಳೈ ಮಾದಗವಾಲ್ ವಾಳುಂ
 ಮೇ ವಾಳಮಾಮುನಿವನ್ ವಾಳಿಯವನ್
 ಮಾ ವನ್ ತಿರುವಾಯ್ಕೊಳಿ ಪೊರುಳ್ಳೈ ಮಾನಿಲತ್ತೋರ್
 ತೇ ೨೦ಬಡಿ ಯುರೈಕ್ಕುಂ ಶೀರ್ ||

ಶೆಂ ಪ್ಪತಾಮರೈತ್ತಾಳಿಣೈ ವಾಳಿಯೇ: ಶೇಲೈವಾಳಿ ತಿರುನಾಭಿ ವಾಳಿಯೇ
 ತುಂ ಪ್ಪುಮಾರ್‌ಬುಂ ಪುರಿನೂಲುಂ ವಾಳಿಯೇ-ಸುನ್ನರ ತಿರುತ್ತೋಳಿಣೈವಾಳಿಯೇ
 ಕೈಂ ೨ಮೇಂದಿಯ ಮುಕ್ಕೋಲಂ ವಾಳಿಯೇ=ಕರುಣೈಪೊಂಗಿಯ ಕಣ್ಣಿಣೈವಾಳಿಯೇ
 ಮೇ ಯಿಲ್ಲಾದ ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿ ಪುನ್ನಿವಾಳಿ, ಪುಗಳ್‌ವಾಳಿವಾಳಿಯೇ.

ಅಡಿಯಾರ್‌ಕಳ್‌ವಳ, ಅರಂಗನಕರ್‌ವಾಳ
ಶಡಕೋಪನ್ ತಣ್ಣಮಿಳ್ ನೂಲ್‌ವಾಳ |
ಕಡಲ್‌ಶೂಳ್‌ನ್ದ ಮನ್ನುಲಗಂ ವಾಳ
ಮಣವಾಳಮಾಮುನಿಯೇ
ಇನ್ನುಮೊರು ನೂತ್ತಾಂಡಿರುಮ್ |

ಪುರುಷಸೂಕ್ತಂ

ಸಹಸ್ರಶೀರ್ ಷಾ ಪುರುಷಃ | ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸಹಸ್ರಪಾತ್ | ಸ ಭೂಮಿಂ ವಿಶ್ವತೋವೃತ್ತಾ
ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವಶಾಜ್ಞುಲಮ್ | ಪುರುಷ ಏ ವೇದಗ್ಂ ಸರ್ವಮ್ | ಯದ್ಭೂತಂ
ಯಚ್ಚಭವ್ಯಮ್ | ಉತಾಮೃತತ್ವಸ್ಯೇಶಾನಃ | ಯದನ್ನೇನಾತಿರೋಹತಿ | ಏತಾವಾನಸ್ಯ
ಮಹಿಮಾ | ಅತೋಜ್ಯಾಯಾಗ್ಂ ಶ್ವಪೂರೂಷಃ ||೧|| ಪಾದೋಸ್ಯವಿಶ್ವಾಭೂತಾನಿ |
ತ್ರಿಪಾದಸ್ಯಾಮೃತಂದಿವಿ | ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ ಉದೈತ್ತುರುಷಃ | ಪಾದೋಸ್ಯೇಹಾಭವಾತ್ಪುನಃ |
ತತೋ ವಿಷ್ವಜ್ಜಕ್ರಾಮಾತ್ | ಸಾಶನಾನಶನೇ ಅಭಿ | ತಸ್ಮಾದ್ವಿರಾಡಜಾಯತ | ವಿರಾಜೋ
ಅಧಿಪೂರುಷಃ | ಸಜಾತೋ ಅತ್ಯರಿಚ್ಯತ | ಪಶ್ಚಾದ್ಭೂಮಿ ಮಥೋಪುರಃ ||೨||
ಯತ್ಪುರುಷೇಣ ಹವಿಷಾ | ದೇವಾಯಜ್ಞ ಮತನ್ವತ | ವಸನ್ತೋ ಅಸ್ಯಾಸೀದಾಜ್ಯಮ್ |
ಗ್ರೀಷ್ಮ ಇದೃಶ್ವರಧ್ವಮಿ | ಸಪ್ತಾಸ್ಯಾಸನ್ವರಿಧಯಃ | ತ್ರಿಸಪ್ತ ಸಮಿಧಃ ಕೃತಾಃ | ದೇವಾಯದ್ಯಜ್ಞಂ
ತನ್ವಾನಾಃ | ಅಬಧ್ನ ನ್ತುರುಷಂಪಶುಮ್ | ತಂ ಯಜ್ಞಂ ಬರ್ಹಿಷಿ ಪೌಕ್ಷನ್ | ಪುರುಷಂ
ಜಾತ ಮಗ್ರತಃ ||೩|| ತೇನದೇವಾ ಅಯಜನ್ | ಸಾಧ್ಯಾಋಷಯೇಶ್ವಯೇ | ತಸ್ಮಾ
ದ್ಯಜ್ಞಾತ್ವರ್ಮತಃ | ಸಂಭೃತಂ ಪೃಷದಾಜ್ಯಮ್ | ಪಶೂಗ್ಂಸ್ತಾಗ್ಂಶ್ಚಕೇ ವಾಯವ್ಯಾನ್ |
ಅರಣ್ಯಾನ್ತಾಮ್ಯಾಶ್ವಯೇ | ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ವರ್ಮತಃ | ಋಚಸ್ಸಾಮಾನಿ ಜಜ್ಞಿರೇ | ತಸ್ಮಾತ್
ಯಜುಸ್ತಸ್ಮಾದಜಾಯತ ||೪|| ತಸ್ಮಾದಶ್ವಾ ಅಜಾಯನ್ತ | ಯೇಕೇ ಚೋಭಯಾದತಃ |
ಗಾವೋಹ ಜಜ್ಞಿರೇ | ತಸ್ಮಾತ್ | ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತಾ ಅಜಾವಯಃ | ಯತ್ಪುರುಷಂ ವ್ಯದಧುಃ |
ಕತಿಧಾ ವಯಕಲ್ಪಯನ್ | ಮುಖಂ ಕಿಮಸ್ಯ ಕೌ ಬಾಹೂ | ಕಾವೂರೂ ಪಾದಾವುಚ್ಯೇತೇ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಯಮುಖಮಾಸೀತ್ | ಬಾಹೂ ರಾಜನ್ಯಃ ಕೃತಃ ||೫|| ಊರೂ ತದಸ್ಯ
ಯದ್ವೈಶ್ಯಃ | ಪದ್ಮಾಗ್ಂ ಶೂದ್ರೋ ಅಜಾಯತ | ಚಂದ್ರಮಾ ಮನಸೋ ಜಾತಃ |
ಚಕ್ಷೋಸ್ಸೂರೋ ಅಜಾಯತ | ಮುಖಾದಿನ್ದ್ರಶ್ಚಗ್ನಿಶ್ಚ | ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯು ರಜಾಯತ |
ನಾಭ್ಯಾ ಅಸೀದನ್ತರಿಕ್ಷಮ್ | ಶೀರ್ಷ್ಣೋದ್ಯಾಸ್ತಮವರ್ತತ | ಪದ್ಮಾಂಭೂಮಿದಿಶಶ್ಶೋ
ತ್ರಾತ್ | ತಥಾಲೋಕಾಗ್ಂಅಕಲ್ಪಯನ್ ||೬|| ವೇದಾಹೇಮೇತಂಪುರುಷಂ
ಮಹಾನ್ತಮ್ | ಆದಿತ್ಯವರ್ಣಂ ತಮಸಸ್ತು ಹಾರೇ | ಸರ್ವಾಣಿರೂಪಾಣಿ ವಿಚಿತ್ಯಧೀರಃ |
ನಾಮಾನಿಕೃತ್ವಾಭಿವದನ್ ಯದಾಸ್ತೇ | ಧಾತಾ ವಿದ್ವಾನಮೃತ ಇಹಭವತಿ | ನಾನ್ಯಃಪನ್ನಾ
ಅಯನಾಯ ವಿದ್ಯತೇ | ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಮಯಜನ್ತದೇವಾಃ | ಸಾನಿಧರಾಣಿ ಪ್ರಥಮಾ
ನ್ಯಾಸನ್ | ತೇಹನಾಕಂ ಮಹಿಮಾನಸ್ಸಚಿನ್ತೇ | ಯತ್ರಪೂರ್ವೇಸಾಧ್ಯಾಸ್ತನ್ನಿದೇವಾಃ ||೭||

ಶ್ರೀ ಯತಿರಾಜರು

ತಮ್ಮ 83ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಮಾಡಿಸಿದ ಪಂಚಲೋಹದ 'ತಾನುಹಂದ
ತಿರುಮೇನಿ' ಸ್ವಂತ ವಿಗ್ರಹವು ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲೂ, ಇವರ ಸಮಾಧಿಗೆ ಕೆಲವು ದಿವಸ
ಮೊದಲು ಕಂದಾಡ್ಯಅಂಡಾನ್ ಮಾಡಿಸಿದ 'ತಮರುಹಂದ ತಿರುಮೇನಿ' ಎಂಬ ಸ್ವಂತ
ವಿಗ್ರಹವು ಶ್ರೀಪೆರುಂಪೂದೂರಿನಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಶ್ರೀರಂಗದ ಇವರ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ 'ತಾನಾನ
ತಿರುಮೇನಿ' ಶ್ರೀಗಂಧಸುಧಾಲೇಪಿತವಾದ ದಿವ್ಯ ಶರೀರವು ಇದೆ. ಕಂಚಿ ವರದರಾಜಸ್ವಾಮಿಗೆ
ತೀರ್ಥಸೇವೆ, ದಿವ್ಯವಿಚಾರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಭಗವದ್ ಭಾಗವತಾಚಾರ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ
ವಿರೋಧವಾದ ಕಾರಣ ಪತ್ನೀಪುತ್ರ ತ್ಯಾಗ, ಸನ್ಯಾಸ, ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ
ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಳವಂದಾರವರ ಮೂರು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು.
(1) ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನುಸರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಭಾಷ್ಯ ರಚನೆ.
(2) ದಿವ್ಯಪ್ರಬಂಧಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. (3) ವ್ಯಾಸ ಹರಾಕರ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ತತ್ವ ಪ್ರಚಾರ.

ಚೋಳಬಾಧೆಯ ನೆಪದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಿರ್ಲೆ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ
ಪಾದುಕೆ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. 'ಚೆಲುವನಾರಾಯಣ' ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ
ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು. ತೋಣ್ಣೂರಿನಲ್ಲಿ 12 ಸಾವಿರ ಜೈನರನ್ನು
ಜಯಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆದಿಶೇಷಾವತಾರ ತೋರಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಯತಿರಾಜರ ಜನನ	ಕ್ರಿ.ಶ. 1017
ಯಾದವ ಪ್ರಕಾಶರ ಬಳಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಾರಂಭ	ಕ್ರಿ.ಶ. 1033
ಆಳವಂದಾರರನ್ನು ಕಾಣಲು ಮೊದಲು ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	ಕ್ರಿ.ಶ. 1042
ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ	ಕ್ರಿ.ಶ. 1049
ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	ಕ್ರಿ.ಶ. 1096
ಹೊಯ್ಸಳ ಬಿಟ್ಟದೇವನನ್ನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನನ್ನಾಗಿಸಿದುದು	ಕ್ರಿ.ಶ. 1098
ಮೇಲುಕೋಟೆಯ ಚೆಲುವನಾರಾಯಣರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ	1100
ತಿರುಮಾಲಿನ್ ಶೋಲೈಗೆ ಪ್ರಯಾಣ	ಕ್ರಿ.ಶ. 1117
ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದುದು	ಕ್ರಿ.ಶ. 1118

ದಾಶರಥಿ ವಿರಚಿತ "ಧಾಟೀ ಪಂಚಕ"ವನ್ನು (ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಯತಿಯ ಪ್ರಧಾನ
ಲಕ್ಷಣವಾದ ಶಿಖಾಯಜ್ಞೋಪವೀತ ಮತ್ತು ತ್ರಿದಂಡಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿರುವ
(ಶ್ರೀದಿವ್ಯಾದೃಶವಾಗಿದೆ) ಭಾಗವತರ ನಿತ್ಯ ಪಾರಾಯಣಕ್ಕೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧಾಟೀ ಪಂಚಕಂ

ಯಶ್ಚಕ್ರೇ ಭಕ್ತನಗರೇ ಧಾಟೀ ಪಂಚಕ ಮುತ್ತಮಮ್
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ಸಚ್ಚಾತ್ರಂ ವಂದೇ ದಾಶರಥಿಂ ಗುರುಮ್ ॥

ಪಾಷಂಡ ದ್ರುಮಷಂಡ ದಾವದಹನಶ್ಚಾರ್ವಾಕ ಶೈಲಾಶನಿಃ
ಬೌದ್ಧ ಧ್ವಾಂತ ನಿವಾಸವಾಸರಪತಿಃ ಜೈನೇಭ ಕಂಠೀರವಃ |
ಮಾಯಾವಾದಿ ಭುಜಂಗ ಭಂಗಗರುಡಃ ತ್ರೈವಿದ್ಯಚೂಡಾಮಣಿಃ
ಶ್ರೀ ರಂಗೇಶ ಜಯಧ್ವಜೋ ವಿಜಯತೇ ರಾಮಾನುಜೋಯಂ ಮುನಿಃ ॥೧॥

ಪಾಷಂದಷಂಡಗಿರಿಖಂಡನ ವಜ್ರದಂಡಾಃ
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಬೌದ್ಧ ಮಕರಾಲಯ ಮಂಥ ದಂಡಾ
ವೇದಾಂತಸಾರ ಸುಖದರ್ಶನ ದೀಪ ದಂಡಾಃ
ರಾಮಾನುಜಸ್ಯ ವಿಲಸಂತಿ ಮುನೇಸ್ತಿಪುಂಡ್ರಾಃ ॥೨॥

ಚಾರಿತ್ರೋದ್ಧಾರ ದಂಡಂ ಚತುರನಯಪಥಾಲಂಕ್ರಿಯಾ ಕೇತುದಂಡಂ
ಸದ್ವಿದ್ಯಾ ದೀಪದಂಡಂ ಸಕಲಕಲಿಕಥಾ ಸಂಹೃತೇಃ ಕಾಲದಂಡಂ |
ತ್ರಯಂತಾಲಂಬ ದಂಡಂ ತ್ರಿಭುವನವಿಜಯಚ್ಛತ್ರ ಸೌವರ್ಣ ದಂಡಂ
ಧತ್ತೇ ರಾಮಾನುಜಾರ್ಯಃ ಪ್ರತಿಕಥಕ ಶಿರೋವಜ್ರದಂಡಂ ತ್ರಿದಂಡಂ ॥೩॥

ತ್ರಯ್ಯಾ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಸೂತ್ರಂತ್ರ ಯುಗಯುಗಪದಾರೋಹಣ ಸೂತ್ರಂ
ಸದ್ವಿದ್ಯಾದೀಸೂತ್ರಂ ಸಗುಣನಯವಿದಾಂ ಸಂಪದಾಂ ಹಾರ ಸೂತ್ರಂ |
ಪ್ರಜ್ಞಾಸೂತ್ರಂ ಬುಧಾನಾಂ ಪ್ರಶಮಧನಮನಃ ಪದ್ಮಿನೀನಾಳಸೂತ್ರಂ
ರಕ್ಷಾಸೂತ್ರಂ ಮುನೀನಾಂ ಜಯತಿ ಯತಿಪತೇರ್ವಕ್ಷಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಂ ॥೪॥

ಪಾಷಂಡ ಸಾಗರಮಹಾ ಬಡಬಾ ಮುಖಾಗ್ನಿಃ
ಶ್ರೀರಂಗರಾಜ ಚರಣಾಂಬುಜ ಮೂಲದಾಸಃ |
ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕಮಣಿ ಮಂಟಪ ಮಾರ್ಗದಾಯೀ
ರಾಮಾನುಜೋ ವಿಜಯತೇ ಯತಿರಾಜರಾಜಃ ॥೫॥

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಶಿರೋಭಾಷಾ ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜ ಪಾದುಕಾಂ
ಶ್ರೀ ವಧೂಲಕುಲೋತ್ತಂಸಃ ಶ್ರೀ ದಾಶರಥಿರೇಧತಾಮ್ ॥

ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀ ಯದುಗಿರಿ ಯತಿರಾಜ ಮಠ ಗುರುಪರಂಪರಾ ತನಿಯನ್‌ಗಳು (ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕ)
ಶ್ರೀಶೈಲೇಶ ದಯಾಪಾತ್ರಂ ಧೀಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಗುಣಾರ್ಣವಂ |
ಯತೀಂದ್ರ ಪ್ರವಣಂ ವಂದೇ ರಮ್ಯಜಾಮಾತರಂ ಮುನಿಂ ॥
ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥ ಸಮಾರಂಭಾಂ ನಾಥಯಾಮುನ ಮಧ್ಯಮಾಂ |
ಅಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯ ಪರ್ಯಂತಾಂ ವಂದೇ ಗುರುಪರಂಪರಾಂ ॥
ಯೋ ನಿತ್ಯ ಅಚ್ಯುತ ಪದಾಂಬುಜ ಯುಗ್ಮರುಕ್ಮ |
ವ್ಯಾಮೋಹತ ಸ್ತದಿತರಾಣಿ ತೃಣಾಯಮೇನೇ ॥
ಅಸ್ಮತ್ ಗುರೋ ಭಗವತೋಸ್ಯ ದಯೈಕ ಸಿಂಧೋಃ |
ರಾಮಾನುಜಸ್ಯ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥
ಮಾತಾಪಿತಾ ಯುವತಯಾ ಸ್ತನಯಾ ವಿಭೂತಿ |
ಸರ್ವಂ ಯದೇವ ನಿಯಮೇನ ಮದನ್ವಯಾನಾಂ ॥
ಆದ್ಯಸ್ಯ ನಃ ಕುಲಪತೇ ವರ್ತಕಾಳಾಭಿರಾಮಂ |
ಶ್ರೀಮತ್ ತದಂಘ್ರಿ ಯುಗಳಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥
ಭೂತಂ ಸರಶ್ಚ ಮಹದಾಹ್ವಯ ಭಟ್ಟನಾಥ |
ಶ್ರೀಭಕ್ತಿಸಾರ ಕುಲಶೇಖರ ಯೋಗಿವಾಹಾನ್ ॥
ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು ಪರಕಾಲ ಯತೀಂದ್ರಮಿಶ್ರಾನ್ |
ಶ್ರೀಮತ್ ಪರಾಂಕುಶ ಮುನಿಂ ಪ್ರಣತೋಸ್ಮಿ ನಿತ್ಯಂ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜ ಯೋಗಿನಾ ಭಗವತಾ ಪೂತೇಭಿಜಾತಂಕುಲೇ |
ಯದ್ವದ್ರೌ ತದುಪಕ್ರಮೇ ಯತಿಮಠೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಮೋಕ್ಷಾಶ್ರಮಂ
ಸಂಪತ್ತುತ್ತ ಯತೀಶ್ವರಂ ಗುರುವರಂ ಶ್ರೀವಾಸಪೂರ್ವಾಂಕಿತಂ |
ಆನಂದಾಹ್ವಯ ಸೂರಿ ಸಂಯಮಿ ದಯಾಲಬ್ಧಾತ್ಮ ಭೋಧಂಭಜೇ
ಕೀಲಕಾಬ್ಜೇ ತುಲಾಮಾಸೇ ರೋಹಿಣ್ಯಾಂಚ ಸಮುದ್ಭವಂ |
ಯದ್ವದ್ರಿ ಯತಿರಾಜ ಶ್ರೀಸಂಪತ್ತುತ್ತಮುನಿಂ ಭಜೇ ॥

ಅಸ್ಮದ್ವೇಶಿಕ ಮಸ್ಮದೀಯ ಪರಮಾಚಾರ್ಯಾನ್ ಅಶೇಷಾನ್ ಗುರೂನ್ |
ಶ್ರೀಮನ್ ಲಕ್ಷಣಯೋಗಿಪುಂಗವ ಮಹಾಪೂರ್ಣಾ ಮುನಿಂ ಯಾಮುನಂ |
ರಾಮಂ ಪದ್ಮವಿಲೋಚನಂ ಮುನಿವರಂ ನಾಥಂ ಶರದ್ವೇಶಿಷಿಣಂ |
ಸೇನೇಶಂ ಶ್ರೀಯಂ ಇಂದಿರಾ ಸಹಚರಂ ನಾರಾಯಣಂ ಸಂಶ್ರಯೇ |

ವಾಕ್ಯ ಗುರುಪರಂಪರಾ

1. ಅಸ್ಮದ್ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ
2. ಅಸ್ಮತ್ ಪರಮ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ
3. ಅಸ್ಮತ್ ಸರ್ವಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ
4. ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
5. ಶ್ರೀ ಪರಾಂಕುಶ ದಾಸಾಯ ನಮಃ
6. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾನುಜ ಮುನಯೇ ನಮಃ
7. ಶ್ರೀರಾಮ ಮಿಶ್ರಾಯ ನಮಃ
8. ಶ್ರೀ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ
9. ಶ್ರೀಮನ್ನಾಥಮುನಯೇ ನಮಃ
10. ಶ್ರೀಮತೇ ಶರಣೋಪಾಯ ನಮಃ
11. ಶ್ರೀಮತೇ ವಿಶ್ವಕ್ಸೇನಾಯ ನಮಃ
12. ಶ್ರೀಯೈ ನಮಃ
13. ಶ್ರೀಧರಾಯ ನಮಃ

ತಿರುಮನ್ತ್ರಂ

ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ

ದ್ವಯಂ

ಶ್ರೀ ಮನ್ನಾರಾಯಣ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಮಶ್ಲೋಕಃ

ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ |

ಅಹಂತ್ವಾ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾ ಶುಚಃ

ಶ್ರೀರಾಮ ಚರಮಶ್ಲೋಕಃ

ಸಕೃದೇವ ಪ್ರಪನ್ನಾಯ ತವಾಸ್ಮೀತಿಚ ಯಾಚತೇ |

ಅಭಯಂ ಸರ್ವಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದಾಮ್ಯೇತದ್ರೂಪಂ ಮಮ ||

ಶ್ರೀವರಾಹ ಚರಮಶ್ಲೋಕಃ

ಸ್ಥಿತೇ ಮನಸಿ ಸುಸ್ವಪ್ನೇ ಶರೀರೇ ಸತಿ ಯೋ ನರಃ

ಧಾತುಸಾಮ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೇ ಸ್ಮರ್ತಾ ವಿಶ್ವರೂಪಂಚ ಮಾಮಜಂ ||

ತತಸ್ತಂ ಪ್ರಿಯಮಾಣಂ ತು ಕಾಷ್ಠಪಾಷಾಣ ಸನ್ನಿಭಂ |

ಅಹಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ಮದ್ಭಕ್ತಂ ನಯಾಮಿ ಪರಮಂ ಗತಿಂ ||

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣ ಕ್ರಮ

ಹಳೆಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು (ಗಳನ್ನು) ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೊಸದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಮಡಿಯುಟ್ಟು, ನಾಮಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಎರಡು ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಬಲಗೈ ಉಂಗುರದ ಬವರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಸೂಕ್ತ ಶುಚಿಯಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರದ ಬೆರಳಿಗೂ ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಹರಿಃ ಓಂ, ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಶಿವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ |

ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಸರ್ವವಿಘ್ನೋಪಶಾಂತಯೇ ||

ಯಸ್ಯದ್ವಿರದವಕ್ತಾದ್ಯಾಃ ಪಾರಿಷದ್ಯಾಃ ಪರಿಶೃತಂ |

ವಿಘ್ನಂ ನಿಘ್ನಂತಿ ಸತತಂ ವಿಶ್ವಕ್ಷೇನಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ||

ಭಗವಂತನನ್ನೂ, ವಿಶ್ವಕ್ಷೇನನನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು. ಆಮೇಲೆ, ಎಡಗೈ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಕೆಳಗೂ, ಬಲಗೈಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೂ ಅಂಗೈಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗುವಂತೆ ಬಲತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು,

ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್, ಶ್ರೀಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ, ಆದ್ಯ ಶ್ರೀಭಗವತಃ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಆದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯಪರಾರ್ಧೇ, ಶ್ರೀಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ, ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ, ಕಲಿಯುಗೇ, ಪ್ರಥಮಪಾದೇ, ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪೇ ಭರತವರ್ಷೇ, ಭರತಖಂಡೇ, ಶಕಾಬ್ದೇ, ಮೇರೋಃ ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ, ಅಸ್ಥಿನ್ ವರ್ತಮಾನೇ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕೇ, ಪ್ರಭವಾದಿ ಷಷ್ಠಿ ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ಶ್ರೀ

ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರೇ,

ಆಯನೇ, ಯುತೌ,

ಮಾಸೇ, ಪಕ್ಷೇ, ಶುಭತಿಥೌ,

..... ವಾಸರಯುಕ್ತಾಯಾಂ, ನಕ್ಷತ್ರ ಯುಕ್ತಾಯಾಂ,

ಶ್ರೀಶುಭನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭಯೋಗ ಶುಭಕರಣ ಏವಂಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಂಕರ್ಯರೂಪಂ, ಶ್ರೌತಸ್ಮಾರ್ತನಿತ್ಯಕರ್ಮಾ ನುಷ್ಠಾನ ಯೋಗ್ಯತಾಸಿದ್ಧರ್ಥಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಎಂದು ಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ನಂತರ ಕುಕ್ಕುಟಾಸನದಲ್ಲಿ (ಕುಂದಗಾಲಿನ ಮೇಲೆ) ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತದ ಗಂಟು ಬಲ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ತೋರುಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ಬರುವಂತೆ

ಮತ್ತು ಬಲ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತದ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಎಡ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಧಾರಣಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುವುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ :-

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಮಂತ್ರಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾ ಋಷಿಃ ಎಂದು ಬಲಗೈಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆಮೇಲೆ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಭಂದಃ ಎಂದು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಎದೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ವೇದಾಸ್ತಯೋ ದೇವತಾ ಎಂದು ಕೈತಟ್ಟಿ, ಪುನಃ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಂತೆಯೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು

ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ಯತಹಜಂ ಪುರಸ್ತಾತ್ ಆಯುಷ್ಯಮಗ್ರಂ ಪ್ರತಿಮುಂಚ ಶುಭ್ರಂ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತಂ ಬಲಮಸ್ತುತೇಜಃ

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಗೃಹಸ್ಥರು ಮಾತ್ರ ಎರಡನೆಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನೂ ಒಂದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಆಗ ಒಂದು ಆಚಮನ ಮಾಡಿ, ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ, ಹೀಗೆ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ (ಅಥವಾ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ) ಏವಂಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ ಭಗವತ್ಕೃಂಕರ್ಯರೂಪಂ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಾಂಗಭೂತಂ, ದ್ವಿತೀಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಎಂದು, ದ್ವಿತೀಯ (ಎರಡನೆಯ) ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣವನ್ನೂ, ಮೊದಲಿನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ತಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಂತರ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. [ಆಚಮನ ಮಾಡುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಆಚಮನವಾದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.]

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು, ಒಂದು ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣ ಮತ್ತು ಆಚಮನದ ನಂತರ, ಗೃಹಸ್ಥರು ಎರಡು ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಆಚಮನದ ನಂತರ,

ಉಪವೀತಂ ಭಿನ್ನತಂತುಂ ಜೀರ್ಣಕಶ್ಮಲದೂಷಿತಂ

ವಿಸೃಜಾಮಿ ಹರೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ನಚೋ ದೀರ್ಘಾಯುರಸ್ತು ಮೇ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹಳೆಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು (ಗಳನ್ನು) ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು.

ಉಪಾಕರ್ಮ ವಿಧಾನ

ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಮಡಿಯುಟ್ಟು, ನಾಮಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿ, ನಂತರ “ಕಾಮೋ ಕಾರ್ಷೀತ್, ಮನ್ಯುರಕಾರ್ಷೀತ್, ನಮೋನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಇದರ ಕ್ರಮ.

ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎರಡು ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಬಲ ಉಂಗುರದ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರದ ಬೆರಳಿಗೂ ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳಿಗೂ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಶುಚಿಯಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ನಂತರ ಈ ಜಪಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ಇದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕುಳಿತಂತೆಯೇ ಕೈ ಮುಗಿದು,

ಹರಿಃ ಓಂ, ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಶಿವರ್ಣಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ |

ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಸರ್ವವಿಘ್ನೋಪಶಾಂತಯೇ ||

ಯಸ್ಯದ್ವಿರದವಕ್ತಾದ್ಯಾಃ ಪಾರಿಷದ್ಯಾಃ ಪರಿಶ್ರುತಂ |

ವಿಘ್ನಂ ನಿಘ್ನಂತಿ ಸತತಂ ವಿಶ್ವಕ್ಷೇನಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ ||

ಎಂದು ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು. ಆಮೇಲೆ, ಎಡಗೈ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಕೆಳಗೂ, ಬಲಗೈಯನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೂ ಅಂಗೈಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗುವಂತೆ ಬಲತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು,

ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್, ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ, ಆದ್ಯ ಶ್ರೀ ಭಗವತಃ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವರ್ತ ಮಾನಸ್ಯ ಆದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯಪರಾರ್ಥೇ, ಶ್ರೀಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ, ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ, ಕಲಿಯುಗೇ, ಪ್ರಥಮಪಾದೇ, ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ, ಭರತವರ್ಷೇ, ಭರತಖಂಡೇ, ಶಕಾಬ್ದೇ, ಮೇರೋಃ ದಕ್ಷಿಣೇಪಾರ್ಶ್ವೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ವರ್ತಮಾನೇ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕೇ, ಪ್ರಭವಾದಿ ಷಷ್ಠಿ ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರೇ, ಆಯನೇ, ಋತೌ, ಮಾಸೇ, ಪಕ್ಷೇ, ಶುಭತಿಥೌ, ವಾಸರಯುಕ್ತಾಯಾಂ, ನಕ್ಷತ್ರಯುಕ್ತಾಯಾಂ, ಶ್ರೀಶುಭನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭಯೋಗ ಶುಭಕರಣ ಏವಂಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ ಭಗವತ್ಕೃಂಕರ್ಯರೂಪಂ,

ತೈಷ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಅಧ್ಯಾಯೋತ್ಸರ್ಜನ ಅಕರಣ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಂ (ಶತಂ) “ಕಾಮೋ ಕಾರ್ಷೀತ್ ಮನ್ಯುರೋಕಾರ್ಷೀತ್

ನಮೋನಮಃ' ಇತಿ ಮಂತ್ರ ಜಪಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಾವಿರದೊಂಟು ಅಥವಾ ನೂರೊಂಟು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವುದು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತುಳಸೀ ಜಪ ಮಾಲೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೂಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಣಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಅವರವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಎಣಿಸಿದೆಯೇ ಜಪ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಹೇಳದೇ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಂತರ ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಚಮನ ಮಾಡುವಾಗ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ತೆಗೆದು ಬಲ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಈ ಜಪವು ಪ್ರಥಮೋಪಾಕರ್ಮದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ)

ಆಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಆಯುಷ್ಯರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮಡಿಯುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ನದಿ, ಕೊಳ, ತಟಾಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ತೆರಳಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಉಂಗುರದ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಉಂಗುರದ ಬೆರಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳಿನ ನಡುವೆ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಗೃಹಸ್ಥರೇ ಆಗಲಿ ಉಪಾಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಕೈಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡುವಾಗ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಬಲತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್ (ಇತ್ಯಾದಿ ಹಿಂದೆ ಆ ದಿವಸ ಜಪಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಹೇಳಿ) ಶುಭತಿಥೌ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಂಕರ್ಯರೂಪಂ, ಶ್ರಾವಣ್ಯಾಂ ಪೌರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ಅಧ್ಯಾಯ ಉಪಾಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ, ತದಂಗಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ, ತದಂಗಂ ನವಕಾಂಡ ಋಷಿತರ್ಪಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಪೂರ್ವೋಚ್ಚರಿತ ಏವಂಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಂಕರ್ಯರೂಪಂ ಸ್ಮಾರ್ತನಿತ್ಯಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಯೋಗ್ಯತಾ ಸಿದ್ಧ ಥಂ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಈ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಬೆರಳುಗಳ ನಡುವೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು (ಗಳನ್ನು) ಧರಿಸಬೇಕಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು

ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೂತನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು (ಗಳನ್ನು) ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ, ಹಳೆಯದನ್ನೂ (ದವುಗಳನ್ನೂ) ಹಾಗೆಯೇ ಧರಿಸಿಕೊಂಡೇ, ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನವಕಾಂಡ ಋಷಿತರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು.

ಕರೀ ಎಳ್ಳು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನೀರಿನಿಂದ ತರ್ಪಣ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿರಲಿ, ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿರಲಿ, ಕುಕ್ಕುಟಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಉಪವೀತಗಳನ್ನು (ನಿವೀತಿ) ಮಾಲೆಯ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಪವೀತಗಳ ಬ್ರಹ್ಮಗಂಟುಗಳು ಸೇರುವಂತೆ ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಒಂದೊಂದು ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಳ್ಳು ಅಕ್ಕಿ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ಕೈಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನೀರಿನಿಂದ ಕೈಗಳ ಮೂಲಕ, ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಮೂರು ಸಲ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಒಂದು ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ತರ್ಪಣ ಬಿಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ (ಕೈಗಳ ಚಲನವು ಮಿಕ್ಕ ಮಂತ್ರಗಳ ಚಲನದ ಎದುರು ದಿಸೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ) ಬಿಡಬೇಕು.

ಈ ತರ್ಪಣದ ಮಂತ್ರಗಳು ಇವು -

ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಕಾಂಡಋಷಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ
ಸೋಮಂ ಕಾಂಡಋಷಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ
ಅಗ್ನಿಂ ಕಾಂಡಋಷಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ
ವಿಶ್ವಾನ್ ದೇವಾನ್ ಕಾಂಡಋಷಿಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ
ಸಾಂಹತೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಿಷದಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ
ಯಾಜ್ಞಕೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಿಷದಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ
ವಾರುಣೀರ್ದೇವತಾ ಉಪನಿಷದಸ್ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ

ಈ ಮುಂದಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, (ಕೈಗಳ ಚಲನವು ಮಿಕ್ಕ ಮಂತ್ರಗಳ ಚಲನದ ಎದುರು ದಿಸೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ) ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ತರ್ಪಣ ಬಿಡಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಗ್ಗಂ ಸ್ವಯಂಭುವಂ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ
ಸದಸಸ್ಪತಿಂ ಪರ್ಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ ತರ್ಪಯಾಮಿ

ಈ ತರ್ಪಣ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳನ್ನು ಉಪವೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವಂತೆ ಎಡ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿ, ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ, ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ನಂತರ ಪವಿತ್ರವನ್ನು

ಪುನಃ ಧರಿಸಿ

ಉಪವೀತಂ ಭುನ್ವಂತುಂ ಇತ್ಯಾದಿ

(ನೂತನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ) ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ, ಹಳೆಯ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು (ಗಳನ್ನು) ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಪವಿತ್ರದ ಗಂಟನ್ನು ತೆಗೆದು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು.

ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರ ಜಪ ವಿಧಾನ

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಗೃಹಸ್ಥರೂ, ಉಪಾಕರ್ಮದ ಮಾರನೇ ದಿನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರ ಜಪದ ಕ್ರಮವು ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನಾನಂತರ ಮಡಿಯುಟ್ಟು, ನಾಮಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ನಂತರ ಈ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೊದಲು ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎರಡು ದರ್ಭೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಬಲ ಉಂಗುರದ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು, ಪವಿತ್ರದ ಬೆರಳಿಗೂ ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳಿಗೂ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಶುಚಿಯಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ, ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಕುಳಿತಂತೆಯೇ, ಕೈಮುಗಿದು, ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡುವಂತೆ

ಹರಿಃ ಓಂ, ಶುಕ್ಲಾಂಬರಧರಂ ವಿಷ್ಣುಂ (ಇತ್ಯಾದಿ) ವಿಶ್ವಕ್ಷೇನಂ ತಮಾಶ್ರಯೇ.

ಎಂದು ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಬಲತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು,

ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್, ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಗೋವಿಂದ, ಆದ್ಯ ಶ್ರೀ ಭಗವತಃ ಮಹಾಪುರುಷಸ್ಯ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಜಯಾ ಪ್ರವರ್ತ ಮಾನಸ್ಯ ಆದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯಪರಾರ್ಥೇ, ಶ್ರೀಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ, ವೈವಸ್ವತಮನ್ವಂತರೇ, ಕಲಿಯುಗೇ, ಪ್ರಥಮಪಾದೇ, ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ, ಭರತವರ್ಷೇ, ಭರತಖಂಡೇ, ಶಕಾಬ್ದೇ, ಮೇರೋಃ ದಕ್ಷಿಣೇಪಾರ್ಶ್ವೇ, ಅಸ್ಥಿನ್ ವರ್ತಮಾನೇ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕೇ, ಪ್ರಭವಾದಿ ಪೃಥಿ ಸಂವತ್ಸರಾಣಾಂ ಮಧ್ಯೇ, ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರೇ, ಆಯನೇ, ಋತೌ, ಮಾಸೇ, ಪಕ್ಷೇ, ಶುಭತಿಥೌ, ವಾಸರಯುಕ್ತಾಯಾಂ, ನಕ್ಷತ್ರಯುಕ್ತಾಯಾಂ,

ಶ್ರೀಶುಭನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭಯೋಗ ಶುಭಕರಣ ಏವಂಗುಣವಿಶೇಷಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾಯಾ ಅಸ್ಯಾಂ ಶುಭತಿಥೌ, ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಯಾ, ಭಗವತ್ಕೈಂಕರ್ಯರೂಪಂ, ಮಿಥ್ಯಾಧೀತದೋಷ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಂ, ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಸಹಸ್ರಂ (ಶತಂ) ಗಾಯತ್ರೀಮಂತ್ರಜಪಂ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಹೇಳಿ ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರಜಪಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ,

ಪ್ರಣವಸ್ಯ ಋಷಿಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದು ಬಲಗೈಯನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ದೇವೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ ಎಂದು ಬಲಗೈಯನ್ನು ತನ್ನ ತುಟಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು,

ಪರಮಾತ್ಮಾ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣೋ ದೇವತಾ ಎಂದು ಬಲಗೈಯನ್ನು ಎದೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ನಂತರ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಎಡಗೈಗೆ ತಾಕಿಸಿ ಕೈ ತಟ್ಟುವುದು.

ನಂತರ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಹತ್ತು ಸಲ ಜಪಿಸಿ, ಒಂದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡುವುದು.

ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ಗಾಯತ್ರೀ ಆವಾಹನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ

ಆಯಾತು ವರದಾದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ
ಮಾವಾಹಯಾಮಿ

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನಮಸ್ಕಾರ, ಕೈಗಳ ಚಲನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ ಮಾಡಿ,

ಸಾವಿತ್ರಾ ಋಷಿರ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಎಂದು ಬಲಗೈಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು,

ದೇವೀ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಃ ಎಂದು ಬಲಗೈಯನ್ನು ತುಟಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು,

ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸವಿತಾ ದೇವತಾ ಎಂದು ಬಲಗೈಯನ್ನು ಎದೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ನಂತರ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಎಡಗೈಗೆ ತಾಕಿಸಿ ಕೈ ತಟ್ಟಿ ಜಪವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.

ನಂತರ ಸಾವಿರದೊಂಟು ಅಥವಾ ನೂರೊಂಟು ಸಾರಿ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವುದು. ಎಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸದ ಜಪಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಯಾವುದಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಎಣಿಸದೆಯೇ ಜಪ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಜಪವು ಮುಗಿದಾಗ, ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ, ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು,

ಶ್ರೀಭಗವದಾಜ್ಞಾಯಾ ಭಗವತ್ಕೃಂಕರ್ಯಾರೂಪಂ ಗಾಯತ್ರೀ
ಮಂತ್ರಜಪೋಪಸ್ಥಾನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ

ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕೈ ಮುಗಿದು

ಉತ್ತಮೇ ಶಿಖರೇ ದೇವಿ ಯಥಾಸುಖಂ

ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಎರಡು ಆಚಮನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪವಿತ್ರದ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ,

ಶ್ರೀರಂಗಮಂಗಳಮಣಿಂ ಯದುತ್ಯಲದೀಪಂ

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ದಿವ್ಯದೇಶಗಳ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು.